

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 5. Erat mutum. Es iis quæ diabolus in corporibus operatur, liquet quid in anima operetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](#)

TERTIO DIE SABBATI QVADRAGESTIM.

missis, valetudine consumpta, leprâ resperlus ini-
minidinuâ, hoc vniuersum dicit: Dominus de-
dit, Dominus abstat, scimus Domino placuit ista
fatum est. Non dixit, Dominus dedit dia-
bolus abstat, at Dominus abstat: li-
cet enim hec omnia diabolus perpetrasset, et
nostrâ virtute prudenter nesciret, nec horum vel polle
minimum, nisi Deus ad singula desiderat ipse
diabolus potestatem. Prinde ut verba sancti
flagelli, recutitur illico ad Deum, supiemax pro-
flatus maiestati, ut liberari possit humilitate ex-
pulatur. Hoc ipse significauit, dum Corru-
m. 1.24. s. terram alorauit.

Hic igitur attende, (monet D. Chrysostomus) cur Deus hoc in mundo tales permittit
nimicos, velutque videamus interduum, quâm
datur qvocundam corpora distinctione, que Deo
conveniente, possident, ut videlicet ex illorum
vires tuncamus nos pertineant, nos conturbent,
& eorum cum tyrannicem, tum ridentes cru-
delitatem contineat ad Deum configiamus,
illius imploramus auxilium, ille nos ut cœatur,
ille protegat, numquam nos ille derelinquit.
Hoc tuum, sic suadeo perpetuum fit exercitium,
hac numquam intermitte confuetudo, nec
pele mouere, nisi hac ore tuo semper deprematur
etiamq. in diutorium meum intende. De-
mum as audiendum me festina. Vbiq. mq. furis
cruis (inquit) te figo preimum, & continuo
tione trepidus, Patrem apprehende celestem,
superfuum, dum draconis aut lusus terretur
spectu: Tobiam imitare iuniorum, qui p[ro]le
immanis perculsus accellu, & oris his tis sp[iritu]
circum concitans Angelum Raphael apprehendit,
petrificatum: inclamat: Domine invadis me.

Indubie, nobis hoc apparet necessarium, ut
eleganter protegantur D. Ambros. Si namque
cum tot circumquaque cinguis hostibus,
qui hoc aere circumuelint ut soli atomi non
numerabiles, in quam adeo arnati ruinam, ut
nihil prater anima tua corporisque spectent de-
tumentum si inquam, Dei non memineris, si ad
zum configere non festines, ac celestem ei-
us gratiam non reponere studueris; sed totus
iners, Deique viuis immemor, quia rem ag-
ies, si mundi omnia efficiuntur, nec tibi im-
mensus vinceret inimicus? Heu quâm tui secu-
rus aduersercentur decumbitis, tot laetissimis
circumdatu[m] inimicis! Heu quâm manè surgas
intrepidus! Heu quâm incircumpectus hoc &
illud aggredieris negotium, hoc & illud iter in-
sequitur? Heu quâm leviter elis, portu, rufibus
& vacas confabulationibus, cum cu[m] in ipsis

tempis, inter missarum solemnitas, in ipsis se-
cundis & corporis castigationibus, viti virtute &
meritis eminentes, timeant, audiantque Spir-
itu[m] S. admonitionem: Vide quoniam in medo la- Ecd. 5.10.

quorum es, Apostolum Petrum hortatorem:
Scripsit ep[istola] ad vigilat: quia n[on] uersariunt uelut. Ecl. 5.10.
diabolus, tanquam regis circuat querens quoniam
deuores. Tu vero adeo incuriosus? Causa (con-
sult D. Ambrosius) illa namque negligentiâ
portant apertis inimicis, nihilque tam latum pâ-
di ingrediunt illi; qui vite tue inobedientur, quam

damna iusta corda: Exsurge Frater, pelle torso-D. A mac-
pore, vigila semper, vigila & ego pro tua salute. L. de po-
ficiis. Causa no[n] uermanis fucem, ne ducas tue mi. c. 13.

perficiat parietem &c. P[ro]pter enim incursibus in T. 1.
cauda securius, sed facile dormiens subripitur, ut
terhaliter feratur, in dormiente n[on] sit. c. 13.

O quanto tibi timore vigilandum! Quâm mem-
bris omnibus contremiscens cucurrit. G[loria] 21 ad
Elisenum, discipulos ad Magistrum, mox ut ci-
uitatem videt Regis Syrie, militibus copijs
circumciinctam, nec Angelorum vidit exerci-
tus, qui turmatim in propheta aderant proce-
ssione. Pelle ti[us] orem, ait Yates discipulo:

magni licet conuenerint hostes numeri plures
non sicut sunt amici protectores, qui nos comi-
tantur, quorum corona cingimur tutelari. Ut au-
tem omniu[m] famulo meum eriperet, Deum sic

orat: Obscuru[m] Domine aperte oculos habue. &c. A. 4. R[ecita] 5.6.
perit dominus, & le milibus Angelorum, ve 17.

luti militaris coronâ legiōnum latitatur ecce cir-
cumciinctum, & à nimio timore, respitatur. Tu
vero nūc oppositus qui d[omi]nibus cinctis,

quod illos corporalibus non aspicias oculis, arbit-
rat[ur] te inter amicos optime notos conueriatis,

nulla premteris curâ, & ab omnib[us] anxietate cō-
fuselis, C[on]cedat Deus, apertantur tibi oculi,
clare conspicias, quantus latra tua cingat ho-
stium numerus, d[omi]nonum legiones, qui de tua

inueniunt confitum perspicere, quâm anxius, quâm
trepidus ad Deum conuerteres, postulaturus au-
xilium? Eripe inde inimicus meus Deior meus. &c.

P[ro]f. 5.8. 3.1.

F[ab] 3. vt m[od]is ad 4.

S. 5. Erit mutum; Ex iis que diabolus in
corporibus operatur, liquet quid in anima
operetur.

A Liam propono rationem SS. Patribus val- II.
de familiare quam expendit D. Chry- a Hom. 29.
sol. (a) & subtiliter explanat Magister in Matt.
noster Angelus D. Thom. (b) Deo permittit b. 4. p. 9.
te sepius in corpora diabolus accipit potestatem. 44. 4. 1.
F[ab] 3. vt m[od]is ad 4.

vt mitis ea modis excruciet, vt exemplo patet in
hoc arreptio: quem in omnibus, & per omnia
corruperat, furdo, cæco, muo, qui factus est
vt lapis insensibilis: vt liqueat omnibus, qua stra-

ge in anima debacchetur, quando eius per pec-
atum lethale accipit dominum. Canales sumus,
spirituales non sapimus, nisi per carnalia, nec ea
que sunt animæ, nisi per ea quæ sunt corporis.

Nun videre habet quo diabolus damno ledat
perditam animam, dum in suam ampm potest
statem? Ex his illud attende, quæ in corpore sibi
subditus senus operatur. Non recogitat hic, non
advertis alter quo officiat damno, dum diabolo
cedic ingressum adulterio, lasciuia, pernicio, de-
tractione, furtorum post hoc escum: nihil sibi de
prospera sensu salute decrevisse, comedit, bi-
bit, dormit, ambulat, negotiatur, videt, audit,
&c. ut prius. Hinc tanta committit peccatum

*Tob. c. 15.
26.*

mortiferum facilitate, quanta scyphum aquæ
ficiens exhaurit: *Qui biu, quasi aquam, in-
quistit.* O terinfelicem, qui damnum non
cenis, quod lederis, formidandum. Cetero noue-
rit, diuino consilio diabolum à Christo fulguri

*Luc. 10.
22.*

comparari: *Videbam Satanam sedi fulgrem de ca-
lo cendente.* Iam fulguris scimus proprietatem,
ut gladium feti, vaginam, quæ deforis ap-
paret, integrum illæfamque prætereat, quæ nul-
la facta corruptione, tam pulchra quam ante re-
manet: ut gladium cæ conclusum corrumpt,
destruit, communis in pulvrem minutissimum.

Hoc opus diabolus fulguris infernalis, quando te
inuidit, & per peccatum te ferr mortale, corpo-
ris quidem vaginam integrum, illæfamque non
tangit, & ijssem te potius gaudeas ut prius andu-
vis, valetudine, viribes, &c. Animam autem

*Animæ,
in pecca-
to, status
delibibi-
tur.*

perdit, oecidit, annihilat, eo modo quo David
lamentabatur: *Ego ad nihil redditus sum &
nesciui.* Cum corpus sanitatem peccata gauderet,
nec adsett, nec damnum animæ comprehendit,
que clade luger obtrusa irreparabilis, quem ut ex-
ponas, verbo vixit annihilandi: *Ad nihilum re-
datus sum, &c.* quæ ratio, quæ, hanc stra-
gem intelligam?

*D. CHR.
Ho. 9. 40.
ad Corin-*

Attentas pœnitentia (loquitur D. Chrysost.)
confideram quia potissimum ratione vobis ob-
sculos peccatum mortale proponerem, quo so-
le clarus caperetis, quis sit status animæ pec-
catice, quomodo peccatum illam destruat, per-
dat, inficiat, annihilat, & tunc optimè mihi
illam delineatam crederem: *Si quis mihi pœct
ipsam effingeret, non mihi videbatur aberrare ipsam
sue effigies, mulierem quandam, formâ bellinâ,
caeruleam, genit spirantem, insuendam, nigram,*

quales exteri Poëte depingunt Scyllas, madu-
rassimæ invulnerabilibus, nostræ apprehendit cogitationes,
& ratiocinationes, & ex improviso ingrediatur, &
omnia discripsit ac dilacerat.

Non incongrua foret eius illa descriptio: n.
Serpens ignitus, septem capitum, quibus omni-
bus ignem exsufflet ardenterum, qui mulie-
rem ipsius confingat omnium formâ venusti-
simam, ac uno ore exedat in vertice sensus cer-
nes, duobus alijs oculos depascatur, os alio
incedat, extrahat lingam illam, in frusta
discipit, alio fecur impetrat, cor alio com-
primat, dissipet, commordeat, exsugat sanguinem,
exhæria virtutem, tetamque veniero con-
sociat. Bone Deus, quale damnum qualis striges?
& quam tu infaustissima illi mulieri compa-
teres? Tua tu sic animæ compatere, nihil
enim minus sepiens infernalis, quem D. Io-
annes vidit septem capitum, agit, quando per
peccatum animam inuidit; illam circumvolvit,
totamque stringit, ut quibus se liberet,
nullis valeat viribus, illam dissipat, cor rotu
charitatis, oculos eruit dona Spiritus S. lin-
gam dissecat, quæ suum laudet creatorem,
decom polluit gratia, & mortis inservi-
neno sempiterne.

Verumtamen alias ne queramus figuræ, pre-
ter illam quam nobis hodie depingit Euangeli-
sta in ijs quorum diabolus pingitur ariuspius
corpora. Heu quam illa tristis immaniter! Heu quam lugent contenta, disperata, exan-
imata! Turbantur oculi, lingua exsipit, labia
torquent, lingua spumis defluit, corpus
contremiscit, oculi caligant, aures suscep-
cunt, cor præfocatur, hinc coniuge quid mo-
har, dum animam per peccatum proficeret
dominus? Num videbat placet eius vestigia? illa,
seruare ex vestigijs in corpore relictis quod in-
vadit, omnia suis euerit cardinibus, omnia
commovet, delirant omnia; si tibi pauper hic
exemplum: nec minus in anima iam Dominus
operatur.

Estrata Dominus Job sub nomine eti facta,
viresque diaboli, quibus sententiam interferunt,
qua quæ pœnitentia habemus, exponit: *Pœf.* II.
etiam lucebis semita: vestigia remaneant itineris! Vell
impresa quod petegit, inflata petusat bal-
na pelagus, quæ quæ transit, humam ex-
citat prægrandem ex matis commotione, quæ
supernatæ aquæ, hac fluctu suscitat, & de
maris abyssis aquas sursum attollit, ex cuius de co-
mitione spuma nascitur, balnearia vesti-
gium: q. d. ex relicto vestigio nescitur, quæ
balnea.

balena transferit: hoc indicat: *Luebit*: idem
que significat quod, apparet: *Erit manifesta*
et. Quotiescumque lucet mare, vel abyssos pe-
nit infantes, totum commouerit pelagus: Et
sicut feruferat mare, sicut ignis aqua lebetem
accendit ultra citroque, ita summis & summa
in iis inuoluntur, remanetque commotionis ve-
stigium. Hæc stupemus & nomimus esse vesti-
gia diaboli, dum anima penetrat abyssos, can-
que per peccatum possidet, omnia turbat, in-
territ, omnia commouet & alterat passiones;
omnia ultra citroque conuertit. Num aliquod
hius commotionis vestigium? In tibi in hoc
exco, surdo & muto, hinc colliges ingrediuum
diaboli, & vestigia que anima tua impressa
relinquit, ex spuma, quam in corpore concitat,
quod d' suis eruit cardinibus & conturbat vnuer-
tum. Quam apposicè dixit Angelus, ei nomen
*esse: *Extremans*: quæ cuncta suo & loco &*
extreminet ordine. Si vel imago tantum eius,
vixione corporis invasio, illud ita commoueat,
& aures obstruat, oculis excorceret, linguam
liget: quid censendum de anima, in qua que-
tus, & diuinius conquefecit, dum eam per
peccatum conquifuit. Hæc Dei mens est, in
hoc homine, quem oculis nostris subiicit Euani-
gelistæ, ut perpendamus.

¶ Nobiscum agit Deus, quasi qui res confide-
tib[us] manus oculis carnis, & spiritualia non intelligi-
mus, nisi per corporalia, que docente pha-
lopho alio modo in hac vita capere nequamus.
Dominicā proxime clapsā demonstrare voluit
anima sua sanctissima, quam purissimo corpori
unitam & absconditam deferebat, qualis illa
eret cui se Deus vixione coniunxerat hypothata-
ca, quam pulchra, formosa, diues, plena gloria,
dotibus, domique celestibus opulenta: quia ve-
to hoc ipsum videre non dabatur in ipsa anima,
vixote inuifibili, in suo corpore declarauit, illud
tale oculus objiciens discipulorum, quale no-
bis describit Evangelista: *Resplenduit facies e-*
ius sicut sol, vestimenta autem eius facta sunt
alba sicut nix, corpus suum tanta claritate splen-
*didum, tantæ gloriæ magnificum, tantis doti-
bus decoratum: ut haec fuerit Petri sententia,*
non posse nudum inueniri, sed nec in hac vita
quicquam desiderari excellentius, ipsa sanctissi-
ma corporis visione, ac solo tanta gloria ac
splendoris intuitu, nec illum in seipso possiden-
do, posse quempiam per omnia facula omni-
bus, posse quempiam per omnia facula omni-
bus.

Si Deus sic animæ corpus adorat, cuiusc

vnuit, cum non sit, illud capax donorum Dei
principalium, nec bonorum coelestium recep-
tiuum, & quam pulchra, grataque videtur.
anima illa sanctissima, que bonorum omnium
Dei, donorumque supernaturalium est receptua?
Quinimo hoc ipso docere voluit, qualis
à Deo paretur anima, dum illi coniungitur, &
que beata illi communicet, si tantæ gloriæ cor-
pus adornet, mortale, & paſſibile, quod preter
luci ſigmentum illi habet aliud. Si tantum lu-
ci confert ſplendorem illi ſe coniungens, quam
pulchrum apparebit vitrum, crystallum, aut de-
tentum ſine macula ſpeculum aut adamæ luci-
dissimum, si totus illi coniungatur? Quam pul-
chram Dominus reddet animam, cui coniun-
gitur? Quam illa ſplendida, quam opulenta?
quam diuina celeſtina, & gloria ſpectabilis?
Eodem modo, eadem mensura ac proportio-
ne Christus intendit, ut intelligas, qualem rede-
dat diabolus animam, quam poſſidet, cui ſe
coniungit, quam per mortale peccatum ingre-
ditur. In eum ſiuem hodie miſerum illum tibi
proponit, ut videndo, quale reddat corpus illud,
quod atripit, quem malorum omnium cumu-
lum, qualem ſenuum priuationem, quam co-
tendam carcer in illo infiſabilitatem, quam il-
lod figura diſtorqueat terribiliter, bonorum om-
nium lato, firmiter tibi peruadeas, quod tam
quoque reddat animam, quam ingreditur, & in
quam per peccatum lethale fulcipit potestate:

Omnia (docet Chrysost.) eruerit & confundit, D. CHR.
& perdi, quocumque roſiſierit, omnia diſcripsi, Ho. 9. 11.
& dilacerat.

¶ 6. Eques, quem videt D. Ioannes, mors di-
eius, diabolus est, Christo contrarium, qui
vita nominatur.

Praeterea cuncta hæc hieroglyphico mon- 13.
strauit Dominus in Apocalypsi discipulo ſuo
dilectissimo D. Ioanni. In insulam Patmos
deportatus à Deo quotidianis recrebatur vi-
ſionibus, ut fideliſſimus amicus, & altissimis
inſtruēbat mysterijs. Vno autem omnino
ſingulari, non vulgaria pandit illi ſacramenta.
Plurimos offert ſpectantes equites mita ve-
ritate venustissimos, pariter & equos, ut
dies luctæ videbatur esse festinissimus. Primus
in arenam prodit equus albus, cui vellis in-
ſidebat formæ gratissimus ſole ſeruitor, &
cum manu librau, & in capite diadema,

hunc